KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2022/1172,

4. mai 2022,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/2116 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas ühises põllumajanduspoliitikas ning tingimuslikkusega seotud halduskaristuste kohaldamise ja arvutamise osas

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013, ([1]) eelkõige selle artiklit 74, artikli 85 lõiget 7 ja artiklit 105,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruses (EL) 2021/2116 on sätestatud põhinormid, mis käsitlevad muu hulgas ühtset haldus- ja kontrollisüsteemi (edaspidi „ühtne süsteem“) ning tingimuslikkusega seotud halduskaristuste kohaldamist ja arvutamist. Selleks et tagada uue õigusraamistiku sujuv toimimine, tuleb vastu võtta teatavad õigusnormid, et täiendada kõnealuse määruse sätteid asjaomastes valdkondades.

(2) Ühtset süsteemi ning tingimuslikkusega seotud halduskaristuste kohaldamist ja arvutamist käsitlevad õigusnormid peaksid tagama liikmesriikide ja toetusesaajate poolt ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) raames kohaldatavate õigusnormide tõhusa kontrollisüsteemi ning tuleks seetõttu sätestada ühes delegeeritud õigusaktis. Uute õigusnormidega tuleks asendada komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014 ([2]) asjakohased sätted.

(3) Eelkõige tuleks kehtestada õigusnormid, millega täiendatakse määruse (EL) 2021/2116 teatavaid vähem olulisi aspekte seoses kõnealuse määruse artiklis 65 osutatud ühtse süsteemi toimimisega, kõnealuse määruse artikli 68 lõikes 3, artikli 69 lõikes 6 ja artikli 70 lõikes 2 osutatud kvaliteedihindamist käsitlevate õigusnormidega, kõnealuse määruse artiklis 68 osutatud põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteemi käsitlevate õigusnormidega ning kõnealuse määruse artiklis 85 osutatud tingimuslikkusega seotud halduskaristuste kohaldamist ja arvutamist käsitlevate üksikasjalike õigusnormidega.

(4) Põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteem peab andma väärtuslikku, põhjalikku ja usaldusväärset teavet, mis on asjakohane poliitika tulemuslikkuse alase aruandluse jaoks, aidates kaasa pindalapõhiste sekkumiste tõhusale rakendamisele ning toetades toetusesaajaid korrektsete toetusetaotluste esitamisel. Nende eesmärkide täitmise tagamiseks on vaja õigusnorme, et selgitada tehnilisi nõudeid, mida liikmesriigid peavad järgima, ning seda, kuidas olemasolevat teavet tuleb struktureerida ja ajakohastada.

(5) Selleks et liikmesriigid saaksid ennetavalt kindlaks teha ühtse süsteemi võimalikud puudused ja võtta vajaduse korral asjakohaseid parandusmeetmeid, tuleks sätestada õigusnormid põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteemi, georuumilise taotlussüsteemi ja pindala seiresüsteemi iga-aastase kvaliteedihindamise kohta. Delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014 kohase põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteemi kvaliteedi hindamisel saadud kogemused on näidanud, et tehniliste suuniste väljatöötamine komisjoni poolt on eriti kasulik. Sellised tehnilised suunised aitavad liikmesriikidel kohaldada kohandatud metoodikat oma hindamiste läbiviimiseks. Võttes arvesse, kui olulised on kvaliteedihindamised nõuetekohaselt toimiva ühtse süsteemi jaoks, mis tagab usaldusväärsed ja kontrollitavad andmed iga-aastases tulemusaruandes, peaks komisjon liikmesriike sarnasel viisil abistama määrusega (EL) 2021/2116 ette nähtud kvaliteedihindamiste tegemisel.

([1]) ELT L 435, 6.12.2021, lk 187.

([2]) Komisjoni 11. märtsi 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas (ELT L 181, 20.6.2014, lk 48).

(6) Kvaliteedihindamiste eesmärk on hinnata, kas ühtne süsteem täidab oma eesmärki anda usaldusväärset ja põhjalikku teavet, mis on asjakohane iga-aastase tulemusaruande jaoks, nagu on nõutud määruse (EL) 2021/2116 artikli 66 lõikes 2, eelkõige õige hektarite arv väljundnäitajate ja pindalade õige osakaal pindalapõhiste sekkumiste tulemusnäitajate jaoks. Selleks on vaja ühendada pindala seiresüsteemi ja georuumilise taotlussüsteemi kvaliteedi hindamise asjakohased tulemused, et vältida asjaomase mõju ülehindamist alade tõttu, kus esines nii mõõtmisvigu kui ka ebaõigeid otsuseid toetuskõlblikkuse tingimuste kohta. Sel eesmärgil peaks deklareeritud pindala kontrollimine georuumilise taotlussüsteemi kvaliteedi hindamisel põhinema samal põllumajanduslike maatükkide valimil, mida kasutatakse pindala seiresüsteemi kvaliteedi hindamisel.

(7) Lisaks peab pindala seiresüsteemiga seotud kvaliteedihindamine tagama, et tulemused on liikmesriigiti võrreldavad, olenemata võimalusest pindala seiresüsteemi täielik toimimine edasi lükata. Kvaliteedihindamine peaks seega hõlmama igasugust pindalapõhist sekkumist ja asjaomaseid toetusskõlblikkuse tingimusi, olenemata sellest, kas liikmesriik on otsustanud tagada täielikult toimiva pindala seiresüsteemi alles alates 1. jaanuarist 2024, nagu on osutatud määruse (EL) 2021/2116 artikli 70 lõikes 1. Pindala seiresüsteemi kvaliteedi hindamine peaks andma diagnostilist teavet nii sekkumise tasandil kui ka toetuskõlblikkuse tingimuste tasandil, mille alusel liikmesriigid peaksid vajaduse korral võtma asjakohaseid parandusmeetmeid.

(8) Selguse huvides ja selleks, et luua ühtlustatud alus tingimuslikkusega seotud halduskaristuste arvutamiseks ja kohaldamiseks, on vaja näha ette ühised määratlused ja üldpõhimõtted seoses mittevastavusega.

(9) Määruses (EL) 2021/2116 on sätestatud, et tingimuslikkusega seotud halduskaristuste kehtestamisel tuleb võtta arvesse proportsionaalsuse põhimõtet. Seepärast tuleks vähendamisi ja ilmajätmisi hinnata vastavalt mittevastavuse raskusastmele ning need peaksid ulatuma isegi toetusesaaja täieliku ilmajätmiseni kõigist kõnealuse määruse artikli 83 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud maksetest ja toetustest tahtliku mittevastavuse korral. Toetusesaajatele õiguskindluse tagamiseks tuleks kehtestada halduskaristuste kohaldamise tähtaeg.

(10) Määruse (EL) 2021/2116 artikli 85 lõikes 1 on sätestatud, et tingimuslikkusega seotud halduskaristuse arvutamisel tuleb võtta aluseks maksed, mis tehti või tehakse asjaomasele toetusesaajale seoses toetuse- või maksetaotlustega, mis on esitatud või esitatakse selle kalendriaasta jooksul, millal mittevastavus aset leidis. Seega selleks et tagada seos põllumajandustootja käitumise ja karistuse vahel ning kindlustada põllumajandustootjate võrdne kohtlemine, on asjakohane sätestada, et kui sama mittevastavus leiab aset pidevalt mitme kalendriaasta jooksul, tuleb halduskaristust kohaldada ja see arvutada iga kalendriaasta kohta, mille puhul on võimalik kindlaks teha, et mittevastavus leidis aset.

(11) Selleks et tagada halduskaristuste tõhus kohaldamine ja määramine, on asjakohane sätestada, et kui tuvastamise kalendriaastal ületab karistus toetusesaajale tehtud või tehtavate maksete kogusummat või kui toetusesaaja ei esita toetusetaotlust, tuleb karistust kohaldada või see määrata tagasinõudmise teel.

(12) Määruse (EL) 2021/2116 artikli 85 lõike 3 kohaselt ei pea, olenemata sellest, kas mittevastavus avastatakse pindala seiresüsteemi või muude vahendite kaudu, halduskaristust kohaldama, kui tahtmatul mittevastavusel ei ole asjaomase standardi või nõude eesmärgi saavutamisele mingeid tagajärgi või kui need tagajärjed on tähtsusetud. Tulenevalt selliste mittevastavuste vähetähtsusest, millel ei ole asjaomase standardi või nõude eesmärgi saavutamisele mingeid tagajärgi või kui need tagajärjed on tähtsusetud, ning selleks, et vähendada halduskoormust, ei tuleks selliseid mittevastavusi võtta arvesse mittevastavuse kordumise või püsivuse kindlaksmääramisel.

(13) Määruse (EL) 2021/2116 artikli 85 lõikes 4 on sätestatud, et kui liikmesriik kasutab mittevastavuste avastamiseks pindala seiresüsteemi, võib ta otsustada kohaldada madalamaid vähendusprotsente. Asjakohane on kindlaks määrata minimaalne vähendusprotsent.

(14) Tuleks ette näha õigusnormid, mis käsitlevad halduskaristuste arvutamist juhul, kui sama kalendriaasta jooksul leiab aset mitu mittevastavust.

(15) Selleks et tagada sujuv üleminek Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1306/2013 ([3]) sätestatud korralt, peetakse asjakohaseks näha ette üleminekusätted seoses määruse (EL) 2021/2116 artikli 104 lõike 1 teise lõigu punkti a alapunkti iv kohaldamisega, et vältida selliste tingimuslikkuse ja nõuetele vastavuse kontrollidega seotud liigseid halduskulusid ja -koormust, mida kohaldatakse toetusesaajate suhtes, kes saavad pindalapõhiseid toetusi nii ÜPP strateegiakava alusel vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2021/2115 ([4]) kui ka maaelu arengu programmi alusel, mida rakendatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1305/2013, ([5]) kuni 31. detsembrini 2025. Selleks tuleks pindalapõhiseid tingimuslikkuse kontrolle käsitada nii, et need hõlmavad ka määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 96 osutatud nõuetele vastavuse kontrolle. Seda õigustab asjaolu, et pindalapõhiste toetuste puhul on tingimuslikkust käsitlevad õigusnormid nii kohustuste kui ka karistuste osas üldiselt rangemad kui nõuetele vastavust käsitlevad õigusnormid. Seega võib eeldada, et nõuetele vastavust käsitlevaid õigusnorme järgitakse, kui toetusesaaja täidab tingimuslikkust käsitlevates õigusnormides sätestatud kohustusi. Kui aga tingimuslikkuse kontrolli käigus avastatakse mittevastavusi, ei saa liikmesriik enam eeldada, et nõuetele vastavust on järgitud, ning peaks seega tegema määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 96 osutatud kontrolle ning kohaldama sellega seoses halduskaristuste arvutamist ja kohaldamist käsitlevaid õigusnorme kooskõlas kõnealuse määruse sätetega.

(16) Selguse ja õiguskindluse huvides tuleks delegeeritud määrus (EL) nr 640/2014 kehtetuks tunnistada. Samas tuleks seda määrust jätkuvalt kohaldada enne 1. jaanuari 2023 esitatud otsetoetuste taotluste suhtes, määruse (EL) nr 1305/2013 alusel rakendatud toetusmeetmete raames esitatud maksetaotluste suhtes ning kontrollisüsteemi ja halduskaristuste suhtes seoses nõuetele vastavust käsitlevate õigusnormidega.

(17) Võttes arvesse määruse (EL) 2021/2116 artikli 104 lõike 1 teist lõiku ja artiklit 106, tuleks käesolevat määrust kohaldada sekkumise suhtes, mis algab 1. jaanuarist 2023 ja mida rakendatakse määruse (EL) 2021/2115 alusel.

(18) Võttes arvesse 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punkti 31, leiab komisjon, et määruses (EL) 2021/2116 sätestatud ühtset süsteemi käsitlevate õigusnormide ning tingimuslikkusega seotud halduskaristuste kohaldamise ja arvutamise õiguste vahel on sisuline seos ning et need on omavahel seotud. Seepärast on asjakohane, et kõnealused õigusnormid oleksid sätestatud ühes ja samas delegeeritud õigusaktis,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

KOHALDAMISALA

Artikkel 1

Kohaldamisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse sätted, millega täiendatakse määruse (EL) 2021/2116 teatavaid vähem olulisi aspekte järgmistes valdkondades:

a) kõnealuse määruse artikli 68 lõikes 3 osutatud põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteemi, artikli 69 lõikes 6 osutatud georuumilise taotlussüsteemi ja artikli 70 lõikes 2 osutatud pindala seiresüsteemi kvaliteedi hindamine;

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 6.12.2021, lk 1).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487).

b) kõnealuse määruse artiklis 68 osutatud põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteem;

c) kõnealuse määruse artiklis 85 osutatud tingimuslikkusega seotud halduskaristuste kohaldamine ja arvutamine.

II PEATÜKK

ÜHTNE SÜSTEEM

Artikkel 2

Põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteem

1. Määruse (EL) 2021/2116 artiklis 68 osutatud põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteem toimib võrdlusmaatüki tasandil ja sisaldab teavet, mis võimaldab vahetada andmeid kõnealuse määruse artiklis 69 osutatud georuumilise taotlussüsteemiga ja kõnealuse määruse artiklis 70 osutatud pindala seiresüsteemiga.

2. Käesolevas määruses tähendab võrdlusmaatükk geograafiliselt piiritletud maa-ala, millel on määruse (EL) 2021/2116 artikli 68 kohases põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteemis registreeritud kordumatu identifitseerimisnumber. Võrdlusmaatükk on pindalaühik, mis vastab määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõikes 3 osutatud põllumajandusmaale. Kui see on asjakohane, siis sisaldab võrdlusmaatükk ka mittepõllumajanduslikke alasid, mida liikmesriigid käsitavad määruse (EL) 2021/2116 artikli 65 lõigetes 2 ja 3 osutatud pindalapõhistel sekkumistel toetuskõlblikuna.

3. Võrdlusmaatükid on aluseks toetusesaajate toetamisel määruse (EL) 2021/2116 artikli 65 lõigetes 2 ja 3 osutatud pindalapõhisteks sekkumisteks georuumiliste taotluste esitamisel.

4. Liikmesriigid piiritlevad võrdlusmaatükid selliselt, et iga maatükk oleks ajas stabiilne, mõõdetav, võimaldaks määrata kindlaks iga sellise igal aastal deklareeritava põllumajandusliku maatüki ja mittepõllumajandusliku maa ühiku kordumatu ja üheselt mõistetava asukoha, mida liikmesriigid käsitavad määruse (EL) 2021/2116 artikli 65 lõigetes 2 ja 3 osutatud pindalapõhistel sekkumistel toetuskõlblikuna.

5. Liikmesriigid tagavad identifitseerimissüsteemis kõigi võrdlusmaatükkide kohta teabe ajakohastamise vähemalt kord kolme aasta jooksul. Lisaks võtavad liikmesriigid igal aastal arvesse kogu georuumilisest taotlussüsteemist, pindala seiresüsteemist või muust usaldusväärsest allikast kättesaadavat teavet.

6. Liikmesriigid tagavad, et põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteem sisaldab vajalikku teavet määruse (EL) 2021/2116 artikli 66 lõikes 2 osutatud näitajate korrektse aruandluse jaoks asjakohaste andmete saamiseks.

7. Liikmesriigid teevad identifitseerimissüsteemis iga võrdlusmaatüki puhul vähemalt järgmist:

a) määravad kindlaks maksimaalse toetuskõlbliku pindala ühtse süsteemi raames pindalapõhiste sekkumiste jaoks. Maksimaalse toetuskõlbliku pindala kindlaksmääramiseks arvavad liikmesriigid võimaluse korral piiritlemise teel maatükist maha toetuskõlbmatud elemendid. Liikmesriigid määravad eelnevalt kindlaks kriteeriumid ja menetlused, mida kasutatakse maatüki toetuskõlblike ja -kõlbmatute osade hindamiseks, suuruse määramiseks ja vajaduse korral piiritlemiseks. Maksimaalse toetuskõlbliku pindala kindlaksmääramisel võivad liikmesriigid kehtestada suuruse õigeks määramiseks mõistliku marginaali, et võtta arvesse maatüki üldomadusi ja seisukorda;

b) teevad kindlaks määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõikes 3 osutatud põllumajandusmaa. Kui see on asjakohane, siis tagavad liikmesriigid piiritlemise teel põllumajandusmaa eristamise põllumaana, püsikultuuride all oleva maa-alana ja püsirohumaana, sealhulgas juhul, kui need moodustavad sellel alal agrometsandussüsteemid, nagu on kindlaks määratud kooskõlas kõnealuse määruse artikli 4 lõikega 3;

c) üksikute mitte-toetusõiguslike maastikuelementidega püsirohumaade puhul ning juhul kui liikmesriigid otsustavad kohaldada kindlaksmääratud vähenduskoefitsiente, et määrata kindlaks toetusõiguslikuks peetav maa-ala, nagu on sätestatud määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõike 4 punkti b kolmandas lõigus, registreerivad nad kogu asjakohase teabe;

d) lisavad elemendid ja/või kohustused, mis on pindalapõhiste sekkumiste toetuskõlblikkuse ja tingimuslikkuse nõuete seisukohast olulised ning mis on ajas stabiilsed. See teave registreeritakse põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteemis atribuutide või kihtidena ning see hõlmab vähemalt järgmist:

   i) turbaala või märgala asukoht, kui see on asjakohane, kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 III lisas loetletud HPK 2. standardiga;

   ii) määruse (EL) 2021/2116 artikli 65 lõigetes 2 ja 3 osutatud tingimuslikkuse või sekkumise seisukohast oluliste maastikuelementide tüüp ja asukoht maatükil;

e) kui see on asjakohane, määravad kindlaks nende maastikuelementide asukohad ja suurused määruse (EL) 2021/2115 III lisas esitatud HPK 8. standardi kohaselt, mis on asjakohased tootmisega mitteseotud alade või maastikuelementide all asuva põllumajandusmaa minimaalse osakaalu puhul;

f) määravad kindlaks, kas maatükid asuvad looduslikust või muust piirkondlikust eripärast tingitud piirangutega aladel, nagu on osutatud määruse (EL) 2021/2115 artiklis 71, või kas kehtivad kõnealuse määruse artiklis 72 osutatud teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevad piirkondlikud ebasoodsad tegurid;

g) määravad kindlaks, kas maatükid asuvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/60/EÜ ([6]) hõlmatud Natura 2000 aladel, kas need asuvad põllumajandusmaal, millel on määruse (EL) 2021/2115 artikli 37 lõike 1 kohaselt lubatud toota puuvilla, kõnealuse määruse artikli 4 lõike 3 punkti c teise lõigu punktis i osutatud kohalike tavadega seotud aladel, määruse (EL) 2021/2115 III lisas loetletud HPK 9. standardi kohaselt keskkonnatundlikeks püsirohumaadeks tunnistatud aladel või nõukogu direktiiviga 92/43/EMÜ ([7]) või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/147/EÜ ([8]) hõlmatud aladel.

8. Määruse (EL) 2021/2115 artiklite 70 ja 72 alusel toetatud metsandusega seotud sekkumise puhul võivad liikmesriigid kehtestada asjakohased alternatiivsed süsteemid sellise toetuskõlbliku maa kordumatuks identifitseerimiseks, mis on kaetud metsaga.

9. Geograafilise teabe süsteemi toimimise aluseks on riiklik koordinaatide viitsüsteem, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2007/2/EÜ ([9]) ning mis võimaldab põllumajanduslike maatükkide standardmõõtmisi ja kordumatut identifitseerimist kogu asjaomases liikmesriigis. Eri koordinaatide viitsüsteemide kasutamisel ei tohi need omavahel kattuda ja kõigi puhul peab olema tagatud, et samale asukohale viitavad teabeühikud oleksid omavahel kooskõlas.

Artikkel 3

Põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteemi kvaliteedi hindamine

1. Liikmesriigid viivad igal aastal läbi määruse (EL) 2021/2116 artikli 68 lõikes 3 osutatud kvaliteedihindamise seoses baassissetuleku toetusega kestlikkuse tagamiseks. Kvaliteedi hindamine hõlmab järgmisi elemente:

a) maksimaalse toetuskõlbliku pindala suuruse õige määramine;

b) võrdlusmaatükkide proportsioonid ja jaotumine juhtudel, kui maksimaalse toetuskõlbliku pindala puhul võetakse arvesse toetuskõlbmatuid alasid või ei võeta arvesse põllumajandusmaad;

c) oluliste puudustega võrdlusmaatükkide esinemissagedus;

d) põllumajandusmaa õige liigitamine põllumaaks, püsirohumaaks või püsikultuuride all olevaks maa-alaks igal võrdlusmaatükil;

e) pindaladeklaratsioonide suhtarv võrdlusmaatüki kohta;

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

([7]) Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

f) võrdlusmaatükkide liigitamine juhul, kui maksimaalse toetuskõlbliku pindala puhul võetakse arvesse toetuskõlbmatuid alasid või ei võeta arvesse põllumajandusmaad või kui ilmneb olulisi puudusi;

g) muudetud võrdlusmaatükkide protsent, mis on korrapärase ajakohastamistsükli jooksul kumuleerunud.

Liikmesriigid tagavad ka, et kõik põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteemi ajakohastamise taotlused täidetakse nii, et oleks võimalik jälgida, kas need tulenevad pindala seiresüsteemist, toetusesaaja tegevusest või muust allikast.

2. Liikmesriigid teostavad lõikes 1 osutatud hindamist võrdlusmaatükkide valimi alusel. Nad kasutavad andmeid, mis võimaldavad hinnata tegelikku olukorda.

3. Kui kvaliteedi hindamise tulemusel ilmnevad puudused, teeb liikmesriik ettepaneku piisavateks parandusmeetmeteks.

Artikkel 4

Georuumilise taotlussüsteemi kvaliteedi hindamine

1. Määruse (EL) 2021/2116 artikli 69 lõikes 6 osutatud iga-aastase kvaliteedihindamise käigus hinnatakse georuumilises taotlussüsteemis esitatud teabe usaldusväärsust ja määruse (EL) 2021/2115 artiklis 7 osutatud näitajate kohta aru andmisel kasutatud teabe õigsust. Eelkõige hinnatakse kvaliteedihindamise käigus georuumilises taotlussüsteemis eeltäidetud teabe täielikkust ja õigsust, toetusesaajatele taotlusprotsessi jooksul esitatud suunavate hoiatuste täielikkust ja õigsust ning kõigi georuumilistes taotlustes pärast taotluse esitamist registreeritud muudatuste jälgitavust.

2. Kvaliteedihindamine hõlmab järgmist:

a) kontrollitakse, kas teave, mida liikmesriik kasutas georuumilise taotluse eeltäitmiseks, oli täielik, õige ja ajakohane;

b) liikmesriik kontrollib, kas toetusesaaja poolt pindalapõhisteks sekkumisteks deklareeritud pindala on kohaldatavate toetuskõlblikkuse tingimustega seoses õigesti kindlaks määratud;

c) kontrollitakse, et liikmesriik võttis võimalikult suures ulatuses arvesse kõiki sekkumise toetuskõlblikkuse tingimusi ja vajaduse korral tingimuslikkuse nõudeid, et anda toetusesaajatele taotlusprotsessi käigus suunavaid hoiatusi;

d) kontrollitakse, et liikmesriik registreeris kõik georuumilise taotluse muudatused pärast selle esitamist viisil, mis võimaldab jälgida, kas need tulenevad pindala seiresüsteemi hoiatusest, toetusesaaja tegevusest või muust allikast.

3. Lõike 2 punktides a, c ja d sätestatud kvaliteedihindamine viiakse läbi toetusetaotluste esindava valimi elektroonilise testimise ja taotlusprotsessi kordamise teel.

4. Lõike 2 punkti b kohase kontrolli puhul tehakse kvaliteedihindamine kohapealsete kontrollkäikude või sama kalendriaasta fotode analüüsi abil, mis on vähemalt sama kvaliteediga, nagu on nõutud määruse (EL) 2021/2116 artikli 68 lõikes 3 osutatud kvaliteedihindamisel. Kontrollimisel mõõdetakse sekkumiseks deklareeritud pindala valimi alusel, mis on moodustatud käesoleva määruse artiklis 5 osutatud pindala seiresüsteemi kvaliteedi hindamiseks.

5. Liikmesriigid tagavad, et kõik ühtse süsteemi hallatavad pindalapõhised sekkumised sisalduvad lõigetes 3 ja 4 osutatud valimites ning et neid kontrollitakse kvaliteedi hindamise protsessis.

6. Kui kvaliteedi hindamise tulemusel ilmnevad puudused, teeb liikmesriik ettepaneku piisavateks parandusmeetmeteks.

Artikkel 5

Pindala seiresüsteemi kvaliteedi hindamine

1. Määruse (EL) 2021/2116 artikli 70 lõikes 2 osutatud iga-aastase kvaliteedihindamise käigus hinnatakse pindala seiresüsteemi rakendamise usaldusväärsust, antakse diagnostilist teavet sekkumiste ja toetuskõlblikkuse tingimuste tasandil tehtud ebaõigete otsuste allikate kohta ning hinnatakse eelkõige määruse (EL) 2021/2115 artiklis 7 osutatud näitajaid käsitleva aruandluse jaoks esitatud teabe õigsust.

2. Kvaliteedihindamine viiakse läbi kohapealsete kontrollkäikude või sama kalendriaasta fotode analüüsi abil, mis on vajaduse korral vähemalt sama kvaliteediga, nagu on nõutud määruse (EL) 2021/2116 artikli 68 lõikes 3 osutatud kvaliteedihindamisel. Kohapealseid kontrollkäike võib teha igal ajal aasta jooksul ning need peavad võimaluste piires hõlmama kõiki asjaomase toetusesaaja jaoks sama kontrollkäigu ajal asjakohaseid toetuskõlblikkuse tingimusi. Liikmesriikide poolt kvaliteedi hindamiseks kasutatavad fotod peavad tagama veenvad ja usaldusväärsed tulemused tegeliku olukorra kohta kohapeal. Kui liikmesriigid kasutavad põllumajandustegevuse vaatlemiseks, jälgimiseks ja hindamiseks geomärgistusega fotosid andmetena, mis on vähemalt samaväärsed Copernicuse Sentineli satelliitide andmetega, võivad liikmesriigid hinnata geomärgistusega fotode põhjal tehtud otsuste kvaliteeti geomärgistusega fotode mitteautomaatse analüüsi abil, tingimusel et need tagavad veenvad ja usaldusväärsed tulemused.

3. Sekkumiste tasandil hõlmab kvaliteedihindamine järgmist:

a) vigade kvantifitseerimine pindalapõhiste sekkumistega hõlmatud maatükkide toetuskõlblikkuse tingimuste kohta tehtud ebaõigete otsuste tõttu, olenemata sellest, kas asjaomane otsus tehti pindala seiresüsteemi alusel või mitte. Tulemus väljendatakse hektarites;

b) selliste maatükkide arvu kvantifitseerimine, mille puhul pindala seiresüsteemiga avastati toetuskõlblikkuse tingimustele mittevastavus, ja selliste maatükkide arv, mis pärast toetusetaotluste muutmise viimast kuupäeva ei vastanud toetuskõlblikkuse tingimustele.

4. 15. veebruariks 2025 ja 15. veebruariks 2027 esitatavad aruanded sisaldavad ka kinnitust selle kohta, kas kõigi jälgitavate pindalapõhiste sekkumiste toetuskõlblikkuse tingimuste suhtes kohaldati vastavalt 2024. ja 2026. aastal pindala seiresüsteemi. Pärast kõnealuste aruannete tulemuste hindamist võib olla vaja võtta parandusmeetmeid.

5. Kvaliteedi hindamiseks kontrollitakse kõigi taotletud sekkumiste kõiki toetuskõlblikkuse tingimusi maatükkide esindava valimi alusel.

6. Lihtsustamise eesmärgil ja võttes arvesse, et pindala seiresüsteemi kvaliteedi hindamise valim annab piisava kindluse seoses iga sekkumise toetuskõlblikkuse tingimuste täitmisega, võib liikmesriik otsustada võtta määruse (EL) 2021/2116 artiklis 72 sätestatud kontrollisüsteemi loomise kohustuse puhul arvesse käesoleva määruse artiklites 4 ja 5 osutatud kvaliteedihindamisi.

7. Liikmesriigid tagavad, et kõik ühtse süsteemiga hallatavad pindalapõhised sekkumised lisatakse põllumajanduslike maatükkide valimisse ja neid kontrollitakse kvaliteedi hindamise käigus, olenemata võimalusest luua pindala seiresüsteem järk-järgult, nagu on osutatud määruse (EL) 2021/2116 artikli 70 lõikes 1.

8. Kui lõike 3 punktides a ja b osutatud kvantifitseerimise tulemusel ilmnevad puudused, teeb liikmesriik ettepaneku piisavateks parandusmeetmeteks.

9. Parandusmeetmed võivad juhul, kui toetuskõlblikkuse tingimusi ei ole kontrollitud või neid ei ole veenvalt kontrollitud, hõlmata kohapealsete kontrollkäikude tegemist. Kui asjaomase kalendriaasta kvaliteedihindamise tulemuste põhjal on vaja võtta parandusmeetmeid, võib olla vajalik lisada järgmise aasta kvaliteedihindamise aruandesse täiendavaid üksikasju puuduste kohta, mis tuleb kõrvaldada.

III PEATÜKK

TINGIMUSLIKKUSEGA SEOTUD HALDUSKARISTUSTE KOHALDAMINE JA ARVUTAMINE

Artikkel 6

Mõisted

Käesoleva peatüki kohaldamisel kasutatakse määruse (EL) 2021/2116 IV jaotise IV peatükis esitatud mõisteid.

Kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

a) „mittevastavus“ – „mittevastavus“ – mittevastavus määruse (EL) 2021/2115 artikli 12 lõikes 4 osutatud liidu õigusaktidest tulenevatele kohustuslikele majandamisnõuetele või maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise standarditele, mille liikmesriigid on kehtestanud kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 13;

b) „standardid“ – mis tahes standardid, mille liikmesriigid on kehtestanud kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 artikliga 13;

c) „tuvastamise aasta“ – haldus- või kohapealsete kontrollide teostamise kalendriaasta;

d) „tingimuslikkuse valdkonnad“ – mis tahes valdkond määruse (EL) 2021/2115 artikli 12 lõikes 1 osutatud kolmest valdkonnast.

Artikkel 7

Mittevastavust käsitlevad üldpõhimõtted

1. Mittevastavuse kordumise kindlaksmääramisel võetakse arvesse delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014 kohaselt kindlaks määratud nõuetele vastavust käsitlevatele õigusnormidele mittevastavusi.

2. Mittevastavuse ulatuse kindlakstegemisel võetakse arvesse eelkõige seda, kas mittevastavusel on kaugele ulatuv mõju või kas see piirdub üksnes põllumajandusliku majapidamisega.

3. Mittevastavuse raskusaste sõltub eelkõige sellega kaasnevate tagajärgede olulisusest, võttes arvesse asjaomase nõude või standardi eesmärke.

4. Kas mittevastavus on püsiv, sõltub eelkõige selle mõju ajalisest ulatusest või nende mõjude mõistlike vahenditega lõpetamise võimalusest.

5. Käesoleva peatüki kohaldamisel käsitatakse mittevastavust kindlaks tehtuna, kui see tehakse kindlaks määruse (EL) 2021/2116 kohaselt teostatud mis tahes liiki kontrolli käigus või kui pädev kontrolliasutus või asjakohasel juhul makseasutus on sellest mõnel muul viisil teada saanud.

Artikkel 8

Halduskaristusi käsitlevad üldpõhimõtted

1. Määruse (EL) 2021/2116 artikli 84 lõikes 1 sätestatud halduskaristust kohaldatakse üksnes juhul, kui mittevastavus tuvastatakse kolme järjestikuse kalendriaasta jooksul, mis arvutatakse alates aastast (k.a), mil mittevastavus aset leidis.

2. Kui sama mittevastavus leiab aset pidevalt mitme kalendriaasta jooksul, kohaldatakse halduskaristust iga kalendriaasta eest, mil mittevastavus aset leidis. Halduskaristused arvutatakse maksete alusel, mis tehti või tehakse asjaomasele toetusesaajale seoses toetuse- või maksetaotlustega, mis on esitatud või esitatakse selle kalendriaasta jooksul, millal mittevastavus aset leidis.

3. Kui toetusesaaja ei esita tuvastamise kalendriaastal toetusetaotlust või halduskaristus ületab toetusesaajale tehtud või tehtavate maksete kogusummat toetusetaotluste puhul, mille toetusesaaja on esitanud või esitab tuvastamise kalendriaasta jooksul, nõutakse halduskaristuse kohane summa tagasi vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2022/128 ([10]) artiklile 30.

Artikkel 9

Vähendusprotsendid tahtmatu mittevastavuse korral

1. Kindlakstehtud tahtmatu mittevastavuse korral võib makseasutus pädeva kontrolliasutuse esitatud mittevastavuse hinnangu alusel, võttes arvesse määruse (EL) 2021/2116 artikli 85 lõike 1 teises lõigus osutatud kriteeriume, otsustada vähendada kõnealuse määruse artikli 85 lõikes 2 sätestatud protsendimäära kuni 1 %ni.

2. Kui kindlakstehtud tahtmatul mittevastavusel on rasked tagajärjed asjaomase standardi või nõude eesmärgi saavutamisele või kui see kujutab otsest ohtu inimeste või loomade tervisele, võib makseasutus pädeva kontrolliasutuse esitatud mittevastavuse hinnangu alusel, võttes arvesse määruse (EL) 2021/2116 artikli 85 lõike 1 teises lõigus osutatud kriteeriume, otsustada suurendada kõnealuse määruse artikli 85 lõikes 5 osutatud protsendimäära kuni 10 %ni.

3. Kui kindlakstehtud tahtmatu mittevastavus samale nõudele või standardile jätkub kolme järjestikuse kalendriaasta jooksul, kohaldatakse määruse (EL) 2021/2116 artikli 85 lõike 6 esimeses lõigus sätestatud vähendusprotsenti üksnes juhul, kui toetusesaajat on teavitatud varasemast kindlakstehtud mittevastavusest. Kui sama mittevastavus püsib, mille kohta toetusesaaja ei ole mõjuvat põhjust esitanud, käsitatakse seda tahtliku mittevastavuse juhtumina.

4. Kui kindlakstehtud mittevastavusel ei ole asjaomase standardi või nõude eesmärgi saavutamisele mingeid tagajärgi või kui need tagajärjed on tähtsusetud ning määruse (EL) 2021/2116 artikli 85 lõike 3 esimese lõigu kohaselt ei määrata halduskaristust, ei võeta mittevastavust selle kordumise või püsivuse kindlaksmääramisel arvesse.

5. Kui liikmesriik kasutab mittevastavuse juhtude avastamiseks määruse (EL) 2021/2116 artikli 66 lõike 1 punktis c osutatud pindala seiresüsteemi, võib kindlakstehtud tahtmatute mittevastavuste puhul kohaldatav vähendamine olla väiksem kui käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud vähendamine, kuid vähemalt 0,5 % kogusummast, mis tuleneb kõnealuse määruse artikli 83 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud maksetest ja toetustest.

Artikkel 10

Vähendusprotsendid tahtliku mittevastavuse korral

Kindlakstehtud tahtliku mittevastavuse korral on vähendusprotsent vähemalt 15 % kogusummast, mis tuleneb määruse (EL) 2021/2116 artikli 83 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud maksetest ja toetustest. Makseasutus võib pädeva kontrolliasutuse esitatud mittevastavuse hinnangu alusel, võttes arvesse kõnealuse määruse artikli 85 lõike 1 teises lõigus osutatud kriteeriume, otsustada suurendada seda protsenti kuni 100 %ni.

([10]) Komisjoni 21. detsembri 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/128, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 rakenduseeskirjad seoses makse- ja muude asutustega, finantsjuhtimisega, raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmisega, kontrollidega, tagatistega ja läbipaistvusega (ELT L 20, 31.1.2022, lk 131).

Artikkel 11

Vähenduste arvutamine samal kalendriaastal aset leidnud mitme mittevastavuse korral

1. Kui kindlakstehtud mittevastavus standardile kujutab endast ka nõudele mittevastavust, käsitatakse mittevastavust ühe mittevastavusena. Vähenduste arvutamisel käsitatakse mittevastavust nõude tingimuslikkuse valdkonna osana.

2. Kui samal kalendriaastal on leidnud aset rohkem kui üks kindlakstehtud mittekorduv tahtmatu mittevastavus, kohaldatakse vähendamise kindlaksmääramise menetlust iga mittevastavuse suhtes eraldi ja saadud protsendimäärad liidetakse. Vähendamiste kogusumma ei tohi siiski ületada:

a) 5 % kogusummast, mis tuleneb määruse (EL) 2021/2116 artikli 83 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud maksetest ja toetustest, kui ühelgi mittevastavusel ei ole raskeid tagajärgi asjaomase standardi või nõude eesmärgi saavutamisele või ükski neist ei kujuta otsest ohtu inimeste või loomade tervisele; või

b) 10 % kogusummast, mis tuleneb määruse (EL) 2021/2116 artikli 83 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud maksetest ja toetustest, kui vähemalt ühel mittevastavusel on rasked tagajärjed asjaomase standardi või nõude eesmärgi saavutamisele või see kujutab endast otsest ohtu inimeste või loomade tervisele.

3. Kui samal kalendriaastal on leidnud aset rohkem kui üks kindlakstehtud korduv tahtmatu mittevastavus, kohaldatakse vähendamise kindlaksmääramise menetlust iga mittevastavuse suhtes eraldi ja saadud vähendusprotsendid liidetakse. Samas vähendus ei ületa 20 % kogusummast, mis tuleneb määruse (EL) 2021/2116 artikli 83 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud maksetest ja toetustest.

4. Kui samal kalendriaastal on leidnud aset rohkem kui üks kindlakstehtud tahtlik mittevastavus, kohaldatakse vähendamise kindlaksmääramise menetlust iga mittevastavuse suhtes eraldi ja saadud vähendusprotsendid liidetakse. Samas vähendus ei ületa 100 % kogusummast, mis tuleneb määruse (EL) 2021/2116 artikli 83 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud maksetest ja toetustest.

5. Kui samal kalendriaastal on leidnud aset mitu tahtmatut, korduvat ja tahtlikku mittevastavust, liidetakse saadud vähendusprotsendid ja vajaduse korral pärast käesoleva artikli lõigete 2, 3 ja 4 kohaldamist kokku. Samas vähendus ei ületa 100 % kogusummast, mis tuleneb määruse (EL) 2021/2116 artikli 83 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud maksetest ja toetustest.

IV PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 12

Üleminekusätted

Erandina määruse (EL) 2021/2116 artikli 104 lõike 1 teise lõigu punkti a alapunktist iv tehakse kõnealuse määruse artiklis 83 osutatud tingimuslikkust käsitlevate õigusnormide täitmise kontrolle aladel, mida toetatakse määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite 28, 29 ja 30 alusel maaelu arengu programmide kaudu, mida rakendatakse kõnealuse määruse alusel kuni 31. detsembrini 2025, kui asjaomane toetusesaaja saab pindalapõhiseid toetusi ka ÜPP strateegiakava alusel vastavalt määrusele (EL) 2021/2115.

Esimeses lõigus osutatud tingimuslikkuse kontrollid hõlmavad määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 96 osutatud nõuetele vastavuse kontrolle, välja arvatud juhul, kui nende käigus avastatakse tingimuslikkust käsitlevatele õigusnormidele mittevastavus. Kui tingimuslikkust käsitlevaid õigusnorme ei täideta, kontrollib liikmesriik kooskõlas nimetatud artikliga maaelu arengu programmide pindalapõhiseid meetmeid ja kohaldab õigusnormide rikkumise korral määruses (EL) nr 1306/2013 sätestatud halduskaristuste arvutamist ja kohaldamist käsitlevaid õigusnorme.

Artikkel 13

Kehtetuks tunnistamine

Delegeeritud määrus (EL) nr 640/2014 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2023.

Selle määruse kohaldamist jätkatakse siiski järgmistel juhtudel:

a) enne 1. jaanuari 2023 esitatud otsetoetuste taotlused;

b) maksetaotlused, mis on esitatud seoses määruse (EL) nr 1305/2013 alusel rakendatud toetusmeetmetega;

c) kontrollisüsteem ja halduskaristused seoses nõuetele vastavust käsitlevate õigusnormidega.

Artikkel 14

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2023.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 4. mai 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN